

192. sz. Ajánlás

a mezőgazdaság munkavédelméről

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

Amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 2001. június 5-én nyolcvankilencedik ülészakára ült össze,

Miután úgy döntött, hogy különböző javaslatokat fogad el a mezőgazdasági munkavállalók biztonságáról és egészségéről, amely kérdés az ülészak napirendjének negyedik pontjaként szerepelt, és

Miután úgy határozott, hogy ezeket a javaslatokat a mezőgazdaság munkavédelméről szóló 2001. évi Egyezményt (a továbbiakban: „Az Egyezmény”) kiegészítő Ajánlás formájában adja közre;

a mai napon, 2001. június 21-én elfogadja az alábbi Ajánlást, amely a „Mezőgazdaság munkavédelméről szóló 2001. évi Ajánlás” néven idézhető.

I. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. A mezőgazdaság területén végrehajtott munkaügyi ellenőrzéssel kapcsolatos intézkedéseket – az Egyezmény 5. cikke hatálybaléptetése érdekében – a munkaügyi ellenőrzésről (mezőgazdaság) szóló 1969. évi Egyezményben és Ajánlásban foglalt elvek figyelembe vételével kell foganatosítani.

2. A multinacionális vállalatok – a nemzeti joggal és gyakorlattal összhangban, valamint a Multinacionális Vállalatokkal és a Szociálpolitikával Kapcsolatos Elvek Tripartit Nyilatkozatának megfelelően – diszkriminációmentesen, és arra a helyre vagy országra való tekintet nélkül, ahol található, megfelelő munkavédelemről gondoskodnak mezőgazdasági munkavállalóik számára minden létesítményükben.

II. A MUNKAVÉDELMI FELÜGYELET

3. (1) Az Egyezmény 4. cikkében hivatkozott nemzeti politika alkalmazására kijelölt illetékes hatóság, az érintett munkáltatók és munkavállalók képviselői szervezeteivel történt konzultációt követően:

- (a) azonosítsa a fő problémákat, alakítson ki intézkedési prioritásokat, dolgozza ki a problémák kezeléséhez szükséges hatékony módszereket, és rendszeresen értékelje az eredményeket;
- (b) írja elő a mezőgazdaságban jelentkező foglalkozási ártalmak megelőzéséhez és ellenőrzéséhez szükséges intézkedéseket:
 - (i) figyelembe véve a technológiai fejlődést és ismereteket a munkavédelem területén, valamint az elismert nemzeti vagy nemzetközi szervezetek által elfogadott vonatkozó szabványokat, irányelveket és gyakorlati útmutatókat;

- (ii) figyelembe véve azt az igényt, hogy az általános környezetet a mezőgazdasági tevékenységek hatásától megóvják;
 - (iii) meghatározva azokat az intézkedéseket, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a munkával összefüggő járványos megbetegedések kockázatát a mezőgazdasági dolgozók vonatkozásában elhárítsák, illetve ellenőrizzék; és
 - (iv) elrendelve, hogy egyetlen dolgozó se végezzen veszélyes munkát elszigetelt vagy zárt területen a kommunikáció megfelelő lehetősége és a segítségnyújtás eszköze nélkül; és
- (c) készítse el a munkaadóknak és munkavállalóknak szánt útmutatást.
- (2) Az illetékes hatóság, az Egyezmény 4. cikkének hatálybaléptetéséhez
- (a) rendelkezéseket fogad el a megfelelő munkaegészségügyi szolgáltatásoknak a mezőgazdasági dolgozókra történő fokozatos kiterjesztésére vonatkozóan;
 - (b) eljárásokat alakít ki a mezőgazdaság területén bekövetkező üzemi balesetek és foglalkozási megbetegedések nyilvántartására és bejelentésére, különösen a statisztika összeállítására, a nemzeti politika alkalmazására és a megelőzési programok vállalati szintű kidolgozására; és
 - (c) a mezőgazdasági munkáltatók és munkavállalók igényeinek megfelelő oktatási programok és anyagok segítségével előmozdítja a munkavédelmem javítását a mezőgazdaságban.

4. (1) Az illetékes hatóság, az Egyezmény 7. cikkének hatálybaléptetése érdekében, hozzon létre nemzeti munkabiztonsági és munkaegészségügyi felügyeleti rendszert, amelynek mind a munkavállalók egészségének felügyeletét, mind a munkahelyi környezet felügyeletét magában kell foglalnia.

(2) Ez a rendszer foglalja magába a szükséges kockázatértékelést, és, az adott esetnek megfelelően, a megelőző és ellenőrző intézkedéseket, tekintettel – többek között – a következőkre:

- (a) veszélyes vegyi anyagok és hulladék;
- (b) mérgező, fertőző vagy allergén biológiai anyagok és hulladék;
- (c) irritáló vagy mérgező gőzök;
- (d) veszélyes porok;
- (e) karcinogén anyagok vagy vegyszerek;
- (f) zaj és rezgés;
- (g) szélsőséges hőmérsékleti értékek;
- (h) a Napból származó ibolyántúli sugárzások;
- (i) átvihető állatbetegségek;
- (j) érintkezés vad- vagy mérgező állatokkal;
- (k) gépek és berendezések alkalmazása, beleértve az egyéni védőfelszerelést is,
- (l) a rakományok kézi mozgatása vagy szállítása,
- (m) intenzív vagy állandó fizikai és szellemi erőfeszítés, a munkával összefüggő stressz és a nem megfelelő testhelyzet munkavégzés közben; és

(n) az új technológiákból származó kockázatok.

(3) Ahol az helyénvaló, egészségügyi felügyeleti intézkedéseket kell fogantatosítani fiatal munkavállalók, terhes és szoptató nők, valamint idősebb munkavállalók esetében.

III. MEGELŐZŐ ÉS VÉDŐINTÉZKEDÉSEK *KOCKÁZATÉRTÉKELÉS ÉS KOCKÁZATKEZELÉS*

5. Az Egyezmény 7. cikkének hatálybaléptetéséhez, a munkabiztonsággal és munkaegészségüggyel kapcsolatos vállalati szintű intézkedések együttese kiterjed:

- (a) a munkavédelmi szolgáltatásokra;
- (b) a kockázatértékelési és kockázatkezelési intézkedésekre a következő fontossági sorrendben:
 - (i) a kockázat megszüntetése;
 - (ii) a kockázat ellenőrzése a forrásnál;
 - (iii) a kockázat minimalizálása olyan eszközök segítségével, mint a biztonságos munkarendszerek megtervezése, műszaki és szervezeti intézkedések, valamint biztonságos gyakorlatok és képzés bevezetése; és
 - (iv) amennyiben a kockázat továbbra is fennáll, egyéni védőfelszerelés és ruházat biztosítása és alkalmazása, a munkavállaló számára ingyenesen;
- (c) a balesetek és vészhelyzetek kezelésére irányuló intézkedések, beleértve az elsősegélynyújtást és hozzáférést az egészségügyi létesítményekbe történő megfelelő szállításhoz;
- (d) a balesetek és megbetegedések nyilvántartásba vételének és bejelentésének eljárásai;
- (e) megfelelő intézkedések a mezőgazdasági tevékenység helyszínén tartózkodók, az annak szomszédságában lakók és az általános környezet védelmére az érintett mezőgazdasági tevékenységből fakadó esetleges kockázatokkal, például az agrokémiai hulladék, az élő állatoktól származó hulladék, a talaj- és vízszennyezés, a talaj kimerülése és topográfiai változások okozta kockázatokkal szemben; és
- (f) intézkedések annak biztosítására, hogy az alkalmazott technológia megfelel az éghajlatnak, és igazodik a munkaszervezés és a munkavégzés gyakorlatához.

A GÉPEK BIZTONSÁGA ÉS ERGONÓMIÁJA

6. Az Egyezmény 9. cikkének hatálybaléptetéséhez olyan intézkedéseket kell fogantatosítani, amelyek – figyelembe véve a felhasználó országokban fennálló helyi viszonyokat, és különösen az ergonómiai vonatkozásokat és az éghajlati hatást – biztosítják a megfelelő technológia, gépek és berendezések kiválasztását vagy alkalmazását, beleértve az egyéni védőfelszerelést is.

VEGYI ANYAGOK BIZTONSÁGOS KEZELÉSE

7. (1) A mezőgazdaságban a vegyi anyagok biztonságos kezelésével kapcsolatosan előírt intézkedéseket a vegyi anyagokra vonatkozó 1990. évi Egyezmény és Ajánlás és más,

vonatkozó nemzetközi műszaki szabványok elveinek figyelembe vételével kell fogantatosítani.

(2) A vállalati szintű megelőző és óvintézkedések különösen a következőkre terjedjenek ki:

- (a) megfelelő egyéni védőfelszerelés és ruházat, valamint tisztálkodó helyiségek a vegyi anyagokkal dolgozók részére és az egyéni védőfelszerelések továbbá a munka során alkalmazott berendezések karbantartása és tisztítása, a munkavállaló számára költségmentesen;
- (b) a vegyi anyagokkal kezelt területeken alkalmazott permetezési és permetezés utáni óvintézkedések, beleértve az ételmiszer, az ivó-, mosdó- és öntözővíz-források szennyeződésének megakadályozására szolgáló intézkedéseket;
- (c) a későbbiekben már szükségtelen veszélyes vegyszereknek és a már kiürült, de esetleg veszélyes vegyszer-maradványokat tartalmazó tartályoknak oly módon történő kezelése és elhelyezése, amellyel – a nemzeti jognak és gyakorlatnak megfelelően – a munkavédelem, illetve a környezet szempontjából felmerülő kockázat kiküszöbölhető, illetve minimálisra csökkenthető;
- (d) nyilvántartás vezetése a mezőgazdaságban alkalmazott rovarirtó szerek felhasználásáról;
- (e) a mezőgazdasági dolgozók folyamatos képzése, ideértve – ahol az helyénvaló – a gyakorlatokkal és eljárásokkal vagy a veszélyforrásokkal kapcsolatos és a vegyi anyagok munkahelyi alkalmazásával kapcsolatban követendő óvintézkedésekre vonatkozó képzést is.

ÁLLATTARTÁS ÉS A BIOLÓGIAI KOCKÁZATOK ELLENI VÉDELEM

8. Az Egyezmény 14. cikkének alkalmazása érdekében a fertőzés, allergia vagy mérgezés kockázatát előidéző biológiai anyagok és az állatok kezelésére vonatkozó intézkedések a következőkre terjedjenek ki:

- (a) a biológiai kockázatok kiküszöbölése, megelőzése vagy csökkentése érdekében kockázateértékelési intézkedések, az 5. bekezdéssel összhangban;
- (b) az állatoknak az állategészségügyi előírásokkal és a nemzeti jogszabályokkal, valamint gyakorlattal összhangban történő ellenőrzése és vizsgálata az emberekre átvihető betegségek szempontjából;
- (c) óvintézkedések az állatok kezelésére, és ahol az helyénvaló, védőfelszerelés és – ruházat biztosítása;
- (d) óvintézkedések a biológiai anyagok kezelésére, és ha szükséges, a megfelelő védőfelszerelés és -ruházat biztosítása;
- (e) az állatokat kezelő dolgozók megfelelő immunizálása;
- (f) fertőtlenítőszeres és tisztálkodó helyiségek biztosítása, valamint az egyéni védőfelszerelés és -ruházat karbantartása és tisztítása;
- (g) elsősegély, ellenszérumok vagy egyéb vészhelyzeti eljárások biztosítása mérgező állatokkal, rovarokkal vagy növényekkel történt testi érintkezés esetén;
- (h) biztonsági intézkedések a trágya és hulladék kezelésére, gyűjtésére, tárolására és elhelyezésére;

- (i) biztonsági intézkedések a fertőzött állatok tetemének kezelésére és elhelyezésére, beleértve a szennyeződött helyiségek megtisztítását és fertőtlenítését; és
- (j) biztonsági vonatkozású tájékoztatás, beleértve a figyelmeztető jelzéseket és az állatokat kezelő dolgozók képzését.

MEZŐGAZDASÁGI LÉTESÍTMÉNYEK

9. Az Egyezmény 15. cikkének hatálybaléptetéséhez a mezőgazdasági létesítményekre vonatkozó biztonsági és egészségügyi követelményeknek meg kell határozniuk az épületekre, szerkezetekre, védőkorlátokra, kerítésekre és zárt területekre vonatkozó műszaki szabványokat.

SZOCIÁLIS ÉS AZ ELSZÁLLÁSOLÁST SZOLGÁLÓ LÉTESÍTMÉNYEK

10. Az Egyezmény 19. cikkének hatálybaléptetéséhez a munkaadóknak, megfelelő módon és a nemzeti jogszabályokkal valamint gyakorlattal összhangban, a következőket kell biztosítaniuk a mezőgazdasági munkavállalók számára:

- (a) megfelelő mennyiségű biztonságos ivóvíz-ellátás;
- (b) a védőruházat tárolására és mosására szolgáló létesítmények;
- (c) étkezőhelyiségek, és ahol kivitelezhető, a gyermekek munkahelyen történő gondozására szolgáló létesítmények;
- (d) külön egészségügyi és tisztálkodó helyiségek, vagy azok külön igénybevétele férfi- és női munkavállalók számára;
- (e) a munkával összefüggő szállítás.

IV. EGYÉB RENDELKEZÉSEK

NŐI MUNKAVÁLLALÓK

11. Az Egyezmény 18. cikkének hatálybaléptetéséhez intézkedéseket kell tenni bármely, a terhes vagy szoptató nők egészségével és biztonságával, valamint a nők reprodukzív egészségével összefüggő munkahelyi kockázat értékelésének elvégzésére.

ÖNFOGLALKOZTATÓ GAZDÁK

12. (1) A tagállamok, figyelembe véve az önfoglalkoztató gazdák képviselői szervezeteinek véleményét, készítsenek megfelelő terveket az Egyezményben biztosított védelemnek az önfoglalkoztató gazdákra történő fokozatos kiterjesztésére.

(2) E célból a nemzeti jogszabályoknak és rendelkezéseknek elő kell írniuk az önfoglalkoztató gazdáknak a mezőgazdasági munkabiztonsággal és -egészségüggyel kapcsolatos jogait, valamint kötelezettségeit.

(3) A nemzeti feltételek és gyakorlat figyelembe vételével az önfoglalkoztató gazdák képviselői szervezeteinek véleményét megfelelő módon tekintetbe kell venni az Egyezmény 4. cikkében hivatkozott nemzeti politika megfogalmazása, alkalmazása és rendszeres felülvizsgálata során.

13. (1) A nemzeti törvényeknek és gyakorlatnak megfelelően az illetékes hatóságnak intézkedéseket kell tennie annak érdekében, hogy az önfoglalkoztató gazdák élvezhessék az Egyezményben leírt munkabiztonsági és –egészségügyi védelmet.

(2) Ezek az intézkedések a következőkre terjedjenek ki:

- (a) a megfelelő munkaegészségügyi szolgáltatásoknak az önfoglalkoztató gazdákra történő fokozatos kiterjesztésével kapcsolatos rendelkezések,
- (b) azon eljárások fokozatos kidolgozása, mely az üzemi balesetek és foglalkozási megbetegedések nyilvántartásának és bejelentésének az önfoglalkoztató gazdákra történő kiterjesztésére irányul; és
- (c) útmutatás, oktatóprogramok és anyagok, valamint megfelelő tanácsadás és képzés kidolgozása az önfoglalkoztató gazdák részére, amely – többek között – a következőkre terjed ki:
 - (i) az említettek, valamint a velük dolgozók munkavégzéssel kapcsolatos veszélyeket illető biztonsága és egészsége, beleértve a vázizomzati rendellenességek kockázatát és a vegyi anyagok valamint biológiai szerek alkalmazását, a biztonságos munkahelyi rendszerek megtervezését, és az egyéni védőfelszerelés, gépek, szerszámok és készülékek kiválasztását, alkalmazását és karbantartását; és
 - (ii) a gyermekek megóvása a veszélyes tevékenységekben való részvételtől.

14. Abban az esetben, ha a gazdasági, társadalmi és közigazgatási feltételek az önfoglalkoztató gazdáknak és családtagjaiknak egy nemzeti vagy önkéntes biztosítási rendszerbe történő bevonását nem teszik lehetővé, a tagállamoknak intézkedéseket kell tenni ezen személyeknek az Egyezmény 21. cikkében előírt szintig történő, fokozatos ellátása érdekében. Ez a következő eszközökkel érhető el:

- (a) speciális biztosítási rendszerek vagy alapok kialakítása; vagy
- (b) a már meglévő társadalombiztosítási rendszerek adaptációja.

15. Az önfoglalkoztató gazdákkal kapcsolatos fenti intézkedések hatálybaléptetésekor figyelemmel kell lenni a következők különleges helyzetére:

- (a) kisbérlők és részes bérlők;
- (b) kistulajdonos-üzemeltetők;
- (c) a mezőgazdasági kollektív vállalkozásokban résztvevő személyek, például a gazdaszövetkezetek tagjai;
- (d) a nemzeti jogszabályoknak és gyakorlatnak megfelelően meghatározott családtagok;
- (e) önellátó kistermelők; és
- (f) egyéb, a nemzeti jogszabályok és gyakorlat által mezőgazdaságban tevékenykedő, önfoglalkoztatónak minősülő személyek.